

Sygn. akt VII U 1344/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Marcin Graczyk

Protokolant: st. sekr. sądowy Dominika Kołpa

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 czerwca 2016 r. w W.

sprawy P. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. Wydział (...) Umów Międzynarodowych w W.

o emeryturę (z warunków szczególnych)

na skutek odwołania P. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. Wydział (...) Umów Międzynarodowych w W.

z dnia 3 sierpnia 2015r. znak: ENS/6/(...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

P. S. w dniu 17 sierpnia 2015 r. wniósł odwołanie za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. Wydział (...) Umów Międzynarodowych w W. do Sądu Okręgowego Warszawa-Praga w Warszawie od decyzji ww. organu rentowego z dnia 3 sierpnia 2015 r., znak: ENS/6/(...) odmawiającej przyznania prawa do wcześniejszej emerytury. Odwołujący wniósł o uznanie do ogólnego stażu pracy okresu szkolenia na terenie USA od dnia 4 września 1990 r. do dnia 1 listopada 1990 r. (k. 4 a. s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. Wydział (...) Umów Międzynarodowych w W. w odpowiedzi na odwołanie z dnia 4 września 2015 r. wniósł o jego oddalenie. W ocenie organu rentowego odwołujący nie udowodnił 25-letniego ogólnego stażu pracy, ponieważ na dzień wydania zaskarżonej decyzji uwzględniono wszystkie udokumentowane i niebudzące wątpliwości polskie okresy ubezpieczenia w wymiarze 24 lat, 11 miesięcy i 14 dni. Organ rentowy stwierdził, że ubezpieczony nie jest osobą uprawnioną do przedmiotowego świadczenia przyznawanego na podstawie art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (k. 5-8 a. s.).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Zgodnie z korektą świadectwa pracy z dnia 12 października 1992 r. odwołujący był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) od dnia 6 sierpnia 1973 r. do dnia 31 sierpnia 1992 r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku montera konstrukcji metalowych. W okresie zatrudnienia odwołujący korzystał z urlopu bezpłatnego w okresie od dnia 7 września 1990 r. do dnia 31 sierpnia 1992 r. zgodnie z art. 174 § 1 Kodeksu pracy (k. 53 a. e. tom II).

Komisja Zakładowa N.S.Z.Z. Solidarność nr (...) przy (...) Przedsiębiorstwie (...) w dniu 4 czerwca 1990 r. skierowała odwołującego na wyjazd szkoleniowy do USA organizowany dzięki porozumieniu amerykańskiej centrali związkowej i Komisji Koordynacji Budownictwa (k. 17 a. s. i k. 56 a. e. tom II).

Według umowy tymczasowej zawartej z innym członkiem zarządu NSZZ „Solidarność” a instytucjami amerykańskimi w dniu 19 listopada 1990 r., C. N. był zatrudniony w charakterze instruktora od dnia 19 listopada 1990 r. do dnia 31 stycznia 1991 r. (k. 27-28 a. s.).

Z oświadczeń ubezpieczonego wynika, że świadczył pracę na rzecz zagranicznej instytucji w ramach uczestniczenia w zawodowym programie szkoleniowym w USA. Odwołujący uzyskał certyfikaty w USA w latach 1990, 1992, 1993 i 1999 potwierdzające ukończenie szkoleń przez osoby pracujące i bezrobotne mające na celu zapewnienie miejsca zatrudnienia (k. 35-38 a. s.).

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej nie posiadało dokumentacji wyjazdowej z 1990 r. oraz takiej, która wskazywałaby, że odwołujący wyjechał do USA w ramach współpracy międzynarodowej jako osoba skierowana (k. 43 a. s.).

Odwołujący w dniu 15 stycznia 2015 r. złożył do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. Wydział (...) Umów Międzynarodowych w W. wniosek o emeryturę (k. 1 a. e. tom I).

Po rozpoznaniu wniosku, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. wydał zaskarżoną decyzję z dnia 3 sierpnia 2015 r., znak: ENS/6/(...) i odmówił odwołującemu prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych, ponieważ nie udowodnił on do dnia 1 stycznia 1999 r. co najmniej 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych. Organ rentowy przyjął staż pracy ubezpieczonego w wymiarze 24 lat, 11 miesięcy i 14 dni okresów składkowych i nieskładkowych oraz 17 lat i 26 dni zatrudnienia w warunkach szczególnych. Oddział wskazał, że nie jest on jednostką właściwą do ustalenia przebiegu ubezpieczenia odwołującemu na terytorium USA, natomiast na prawo do świadczenia polskiego mogą zostać przyjęte jedynie okresy potwierdzone przez stronę amerykańską (k. 59 a. e. tom II).

Stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy oraz w aktach ubezpieczeniowych, którym Sąd dał wiarę w całości, albowiem żadna ze stron postępowania nie kwestionowała ich rzetelności oraz autentyczności i nie było przesłanek, aby odmówić im przymiotu wiarygodności. Sąd stwierdza również, że zgromadzony materiał dowodowy nie budził żadnych wątpliwości i był wystarczający do wydania rozstrzygnięcia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie P. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (...) Oddział w W. Wydział (...) Umów Międzynarodowych w W. z dnia 3 sierpnia 2015 r., znak: ENS/6/(...) jest niezasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 184 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r., poz. 748 j. t.), zwana dalej „ustawą” - ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1)okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2)okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Warunkiem nabycia uprawnień emerytalnych jest spełnienie przesłanki posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 27 i przesłanki stażu pracy w szczególnych warunkach w dniu wejścia w życie ustawy emerytalnej, tj.

1 stycznia 1999 r., nieprzystąpienie do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenie wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Wykaz prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze o których mowa w powołanym art. 184 ustawy nie podlega wykładni rozszerzającej. Prace te ściśle i jasno zostały określone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43), zwanym dalej „rozporządzeniem”. Jednakże nabycie uprawnień z tytułu wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze podlega dalszym ograniczeniom. Aby daną pracę uznać za wykonywaną w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, pracownik ma obowiązek wykonywać ją stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, na danym stanowisku pracy. W myśl ustępu 2 art. 32 ustawy, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia, przy czym wiek emerytalny powyższej kategorii pracowników, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których pracownikom tym przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Zgodnie z rozporządzeniem, aby mężczyzna mógł nabyć prawo do emerytury powinien:

1. posiadać 25-letni okres zatrudnienia, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia (§ 3 rozporządzenia);
2. wykonywać pracę wymienioną w wykazie A (Prace w szczególnych warunkach, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego), będącym załącznikiem do rozporządzenia;
3. osiągnąć wiek emerytalny wynoszący 60 lat (§ 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia);
4. być zatrudniony przez co najmniej 15 lat w szczególnych warunkach (§ 4 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia)

Sąd nie miał podstaw ku temu, aby zmienić zaskarżoną decyzję organu rentowego. Zgodnie z linią orzecniczą Sądu Apelacyjnego, „za punkt wyjścia analizy, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do przyznania mu prawa do emerytury przyjąć należy założenie, że przepisy regulujące system zabezpieczenia społecznego ze względu na swoją istotę i konstrukcję podlegają wykładni ścisłej i nie powinno się stosować do nich żadnych innych metod wykładni. Regulacja dotycząca emerytur w obniżonym wieku ma przy tym jak już wskazano charakter szczególny i wszelkie przesłanki nabycia prawa do tego świadczenia powinny być również ściśle interpretowane.” (wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 30 września 2013 r., sygn. akt III AUa 256/13)

Bezspornym w sprawie było, że odwołujący w dniu 16 lutego 2015 r. ukończył 60 lat i nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Zakład Ubezpieczeń Społecznych przyjął za udowodniony na dzień 1 stycznia 1999 r. okres składkowy w wymiarze 24 lat, 11 miesięcy i 14 dni oraz 17 lat i 26 dni pracy w warunkach szczególnych. Przeprowadzone postępowanie w sprawie wykazało, że wnioskodawca nie legitymuje się wymaganym na dzień 1 stycznia 1999 r. okresem zatrudnienia wynoszącym 25 lat dla mężczyzn. Okoliczność tą Sąd ustalił na podstawie zalegającej w aktach rentowych dokumentacji potwierdzającej przebieg zatrudnienia odwołującego. W związku z powyższym, Sąd zważył, że P. S. nie spełnił pierwszej i zarazem najważniejszej przesłanki do uzyskania prawa do wcześniejszej emerytury, tj. nie udowodnił 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego.

Sąd zważył, że w toku procesu odwołujący nie przedstawił dokumentów jednoznacznie określających charakter wyjazdu do USA, a także pracy i sposobu rozliczenia ewentualnych opłat na ubezpieczenia społeczne. Za takie nie można uznać przedstawionych dokumentów w postaci Certyfikatów ani podpisanej umowy tymczasowej przez innego członka NSZZ „Solidarność”, gdyż nie wynika z nich, aby odwołujący podlegał ubezpieczeniom społecznym w okresie pobytu w USA. W trakcie postępowania sądowego również nie udało się uzyskać przedmiotowej dokumentacji z Ambasady Amerykańskiej, ponieważ nie była ona w stanie ustalić należącego do odwołującego numeru amerykańskiego ubezpieczenia społecznego w bazie danych. Zgodnie z obowiązującymi przepisami amerykańskimi od dnia 1 stycznia 2004 r. osoby, które nie mają własnego legalnego numeru (...) nie mogą ubiegać się o świadczenia emerytalne i rentowe z amerykańskiego systemu zabezpieczeń społecznych. Na powyższe nie ma wpływu fakt opłacania składek ubezpieczeniowych od zarobków za pracę w USA, a także fakt wejścia w życie umowy zawartej między USA a Polską o możliwości łączenia okresów zatrudnienia w obu krajach. Sąd zważył, że zgodnie z dyspozycją art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Z uwagi na to, że odwołujący nie przedstawił dowodu świadczącego o odprowadzonych składkach na ubezpieczenie społeczne przez pracodawcę w spornym okresie czasu, Sąd nie miał podstaw, aby zmienić zaskarżoną decyzję organu rentowego.

Zgodnie bowiem z art. 6 ust. 2 pkt 1 lit d ustawy, za okresy składkowe uważa się również przypadające przed dniem 15 listopada 1991 r. następujące okresy, za które została opłacona składka na ubezpieczenie społeczne albo za które nie było obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne zatrudnienia po ukończeniu 15 lat życia obywateli polskich za granicą - u innych pracodawców zagranicznych, jeżeli w okresie pracy za granicą były opłacane składki na ubezpieczenie społeczne w Polsce. Z materiału dowodowego nie wynika, że składka na ubezpieczenie społeczne została odprowadzona oraz, aby instytucja zagraniczna ubezpieczyła odwołującego tak, jak w przypadku pracownika zatrudnionego

w polskim systemie prawnym. Amerykańska instytucja ubezpieczeniowa nie potwierdziła na specjalnym druku, aby odwołujący wykonywał pracę w USA w spornym okresie czasu

i podlegał ubezpieczeniu z tytułu tego zatrudnienia. Taki dokument stanowi podstawę do ewentualnego zaliczenia zatrudnienia za granicą na podstawie obowiązujących ustaw

w Polsce. Ponadto, jak wynika wprost z treści świadectwa pracy, odwołujący w spornym okresie korzystał z urlopu bezpłatnego wystawionego przez pracodawcę w Polsce. W związku z tym Sąd doszedł do wniosku, że nie zostały opłacone składki ubezpieczeniowe, gdyż obowiązujące przepisy prawa nie nakładają obowiązku na pracodawcę opłacania składki na ubezpieczenia społeczne za pracownika, który przebywa na urlopie bezpłatnym i faktycznie nie świadczy na jego rzecz pracy. Sąd, co do zasady nie kwestionuje możliwości wykonywania pracy przez ubezpieczonego na terenie USA. Jednakże skoro w okresie zatrudnienia za granicą P. S. nie był objęty ubezpieczeniami emerytalnymi na terenie Polski oraz z uwagi na brak dowodów potwierdzających opłacanie składki ubezpieczonej przez instytucję zagraniczną, sporny okres nie może zostać zaliczony do prawidłowo przyjętego wymiaru okresów składkowych i nieskładkowych objętego treścią zaskarżonej decyzji organu rentowego.

Sąd na marginesie rozważań prawnych wskazuje, że oddalił wniosek pełnomocnika odwołującego w przedmiocie dopuszczenia dowodu z zeznań świadków na okoliczność wykonywania pracy odwołującego za granicą. Sąd doszedł do przekonania,

że przeprowadzenie ww. dowodu prowadziłyby do nieuzasadnionego przedłużenia postępowania a ewentualne ustalenie, że odwołujący faktycznie świadczył pracę w spornym okresie na rzecz amerykańskiej instytucji pozostawałoby bez znaczenia dla zasadności rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Sąd zważył, że odwołujący nie był osobą ubezpieczoną, a zaprzeczenie tego stanowisko byłoby możliwe tylko i wyłącznie na podstawie złożenia odpowiedniego dokumentu świadczącego o odprowadzaniu składki za P. S.. Przeprowadzanie dowodu osobowego w postaci zeznań świadków byłby w niniejszej sprawie niecelowy, dlatego też Sąd Okręgowy oddalił wniosek w przedmiotowym zakresie.

Sąd konkludując doszedł do wniosku, iż odwołujący w toku postępowania sądowego nie udowodnił, aby w okresie od dnia 4 września 1990 r. do dnia 1 listopada 1990 r. była odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne przez pracodawcę mającego swą siedzibę w Polsce lub w Stanach Zjednoczonych, a więc jego odwołanie podlegało oddaleniu.

Zaskarżona decyzja organu rentowego została wydana prawidłowo w oparciu o dostępny materiał dowodowy zebrany w toku postępowania administracyjnego i sądowego.

Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Zarządzenie: (...)